

Divisionen för främjande och förvaltning

YTTRANDE
2017-04-12

Dnr 4.4.17-04299/17
Dnr 4.5.17-04300/17

Regeringskansliet
Miljö- och energidepartementet
103 33 Stockholm

Regeringskansliets promemorior Reduktionsplikt för minskning av växthusgasutsläpp från bensen och dieselbränsle samt Genomförande av ändringar i direktivet om förnybar energi – ILUC

Ert dnr M2017/00720/R samt M2017/00723/R

Jordbruksverket har fått möjlighet att lämna synpunkter på ovanstående promemorior.

Begreppet livsmedelsbaserade biodrivmedel

Förslagen i promemoriorna innebär en fortsatt användning av begreppet ”livsmedelsbaserade biodrivmedel” i svensk lagstiftning. Jordbruksverket har i tidigare yttranden framfört att det är olämpligt att använda begreppet dels eftersom det inte är en korrekt beskrivning av råvaran, dels kan det signalera att första generationens biodrivmedel alltid konkurrerar med livsmedel. För en utförligare problematisering hänvisar vi till yttrandet om förordning om ändring i förordningen (2011:1088) om hållbarhetskriterier för biodrivmedel och flytande biobränslen. (Ert dnr M2015/03655/R, vårt dnr 4.5.17 - 10462/15).

Promemoria om genomförande av ändringar i direktivet om förnybar energi – ILUC

Remissen innehåller förslag som innebär att Sverige kommer att kunna leva upp till redan beslutade riktlinjer och förordningar. Jordbruksverket anser att förslagen är de bästa utifrån givna förutsättningar. Jordbruksverket har därför inga synpunkter.

Promemoria om reduktionsplikt för minskning av växthusgasutsläpp från bensen och dieselbränsle

Jordbruksverket ser positivt på förslaget som helhet. Reduktionsplikten har goda förutsättningar att bli en viktig del i arbetet för att nå klimatmålen inom transportområdet. För det svenska jordbruket kommer en utvecklad bioekonomi, med produktion av biodrivmedel som viktig komponent, med all säkerhet innebära fortsatta

utvecklingsmöjligheter.

Fortsatt viktigt med långsiktiga villkor

Förutsatt att aktörerna på marknaden uppfattar det indikativa målet till 2030 som en tillräcklig garanti för att investera i ny produktion ger reduktionsplikten möjlighet till långsiktiga villkor för biodrivmedelsproducenter och råvaruleverantörer. Detta gäller dock inte höginblandade drivmedel eller drivmedel som produceras av spannmål och andra stärkelserika grödor samt socker- och oljeväxter.

För att till fullo utnyttja den inhemska potentialen bör även höginblandade drivmedel omfattas av långsiktiga styrmedel. Sverige har tillgång till råvaror från både jord- och skogsbruk som lämpar sig bra till att producera höginblandade drivmedel. På kort sikt bör skattebefrielsen för höginblandade drivmedel förlängas vilket också, enligt promemorian, är regeringens målsättning.

Sverige bör utöver detta även arbeta för att möjligheterna att använda jordbruksmark till produktion av bioenergi inte minskar genom olika EU-direktiv. I första hand gäller det den pågående revideringen av förnybartdirektivet. Av Europeiska kommissionens förslag till nytt direktiv framgår att kommissionen fortfarande anser att biodrivmedel producerat av spannmål och andra stärkelserika grödor, socker- och oljeväxter bör fasas ut inom EU. Jordbruksverket har i tidigare yttranden påpekat att det är ett mycket oprecist styrmedel som inte kan förväntas bidra till målsättningarna om att minska avskogningen och öka livsmedelssäkerheten.

Vi har noterat att det i debatten om reduktionsplikten har uttryckts förhoppningar om att denna skulle göra förnybartdirektivets begränsningar irrelevanta. Eftersom reduktionsplikten inte är ett stöd skulle det bli möjligt att producera drivmedel av spannmål och andra stärkelserika grödor, socker- och oljeväxter utan att gå emot EU-regelverk. Jordbruksverket hade önskat att det framgick tydligare i promemorian att så är fallet. Jordbruksverket anser också att det är viktigt att ytterligare bevaka möjligheter och begränsningar för företag att erhålla stöd av olika slag samtidigt som företaget producerar råvaror till produktion av drivmedel eller producerar drivmedel baserat på spannmål, andra stärkelserika grödor eller socker- och oljeväxter som används för att uppfylla reduktionsplikten. Ett sådant underlag skulle vara värdefullt i arbetet med pågående och kommande stödsystem, exempelvis inom den gemensamma jordbrukspolitiken.

Viktigt med regelbundna konsekvensanalyser och utvärderingar

Genom reduktionsplikten blir drivmedelsleverantörer skyldiga att minska drivmedlets klimatpåverkan. Jordbruksverket bedömer därför att syftet med reduktionsplikten, det vill säga att nå klimatmålen inom transportområdet, har stora möjligheter att uppnås genom promemorians förslag. Det finns dock stora osäkerheter om vilka konsekvenser detta kommer att få för möjligheterna att nå andra samhällsmål. Bränslekostnader kan vara en stor andel av utgiftsposterna för exempelvis boende på landsbygden eller jordbruksföretagare.

Jordbruksverket vill därför betona att det kommer att vara viktigt med regelbundna prognoser och utvärderingar av reduktionspliktens effekter. Detta för att kunna utforma

kompletterande styrmedel som minskar de negativa effekterna på andra samhällsmål än de klimatrelaterade.

Jordbruksverket anser att det inte är helt klarlagt om de föreslagna förändringarna av skattesatserna för bränslen beaktar det faktum att energiinnehållet är lägre för biobränslen än för fossila bränslen. Denna fråga är särskilt viktigt att belysa utifrån ett landsbygds- och glesbygdsperspektiv då detta kan komma att leda till högre transportkostnader.

Med anledning av att tullvillkoret för låginblandad etanol slopas (sid 80) så bör det bättre klargöras i vilken utsträckning produktionen av biodrivmedel i Sverige påverkas av denna förändring. Vi bedömer att detta har ett nära samband med de mål och åtgärder som ingår i den nationella livsmedelsstrategin. Denna strategi syftar bland annat till en förbättrad konkurrenskraft och ökad produktion.

Fortsatt arbete med beräkningar av växthusgasutsläpp

Bestämmelserna om beräkningen av utsläpp och hur dessa utsläpp ska göras är detaljerade och bör enligt promemorian därför framgå av föreskrifter. I det fortsatta arbetet vill vi betona att för vissa drivmedel blir utsläppsminskningen i hög grad beroende av hur man räknar på utsläppen från odlingen. Det är en utmaning att utforma godkända beräkningsmetoder som både är enkla, exempelvis genom att använda schablonvärden, men som samtidigt kan premiera de företag som gör ytterligare åtgärder för att minska odlingens klimatpåverkan.

I detta ärende har divisionsdirektören Håkan Henrikson beslutat. Tobias Markensten har varit föredragande. I den slutliga handläggningen har också chefsjuristen Anders Swahnberg, Olof Johansson, Else-Marie Mejersjö, Patrik Eklöf, Svante Nilsson, John Andersson, Per Bodin och Stina Fritjofsson deltagit.

Håkan Henrikson

Tobias Markensten

Jordbruksverket skickar kopia för kännedom till Näringsdepartementet